

แบบฟอร์มจัดทำแผนงานยกระดับสุขภาพและคุณภาพชีวิต

1. คลัสเตอร์/หน่วยงานคลัสเตอร์อนามัยสิ่งแวดล้อม
2. แผนงานหลักด้าน การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อประชาชนสุขภาพดี
3. การวิเคราะห์สถานการณ์

ปัญหาสำคัญ แต่ยังไม่ได้ดำเนินงาน (GAP)	มีการดำเนินงานแต่ยังล่าช้า/ทำได้น้อยยังไม่ถึงเป้าหมาย (LAG)
1. ไม่มีระบบการควบคุมกำกับด้านการบังคับใช้กฎหมาย และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ยังไม่สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลด้านการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้ 2. พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) ยังไม่ครอบคลุมทุกประเด็นงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ 3. กระบวนการและกลไกการขับเคลื่อนการสร้างความร่วมมือภาคประชาชน ชุมชน เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ขาดความต่อเนื่อง 4. ฐานข้อมูลการประกอบกิจการยังไม่ครอบคลุม เช่น กิจการอาหารประเภท Homemade Delivery ตู้จำหน่ายอาหารอัตโนมัติ	1. ระบบฐานข้อมูลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมยังไม่เป็นระบบ ยังขาดการเชื่อมโยงข้อมูลสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ให้เป็น Environmental health data Center 2. การบูรณาการข้อมูลและนำไปใช้ประโยชน์เพื่อจัดการปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ในสถานการณ์ปกติ และสถานการณ์ฉุกเฉิน 3. การสื่อสารกับประชาชนยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มวัย ทำให้ประชาชนยังไม่สามารถรับมือและการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ ที่เพียงพอ 4. การกำกับติดตามการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ยังไม่สะท้อนความสำเร็จอย่างแท้จริง 5. การบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนงาน ทั้งหน่วยงานภายนอกสังกัดสาธารณสุข และองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศไม่ต่อเนื่อง 6. บุคลากรระดับพื้นที่ยังมีทักษะและประสบการณ์ด้านการบังคับใช้กฎหมายและด้านวิชาการ การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมไม่เพียงพอ มีจำนวนจำกัด และควรเป็นสหสาขาวิชา

ทิศทางแนวโน้มที่คาดว่าจะเกิดในอนาคต (Trend)	ความท้าทายที่ต้องรับมือ (Challenge)
1. มีนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม	1. โรคที่เกิดจากปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมมีความซับซ้อน วินิจฉัยยาก 2. การนำข้อมูล Environmental health data Center ไปใช้ เพื่อการเฝ้าระวังและจัดการปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

ทิศทางแนวโน้มที่คาดว่าจะเกิดในอนาคต (Trend)	ความท้าทายที่ต้องรับมือ (Challenge)
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมพลังงานทดแทน/พลังงานทางเลือก หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน เศรษฐกิจสีเขียว 3. การขยายตัวของเมืองทั้งภาคอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดใหญ่ และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ทำให้เกิดปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมและส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน และเกิดการเจ็บป่วยด้วยโรค NCDs มากขึ้น 4. มีช่องทางการเข้าถึงข้อมูล ที่มีความหลากหลาย และทันเวลาเพื่อให้ประชาชนมีข้อมูลเพียงพอต่อการตัดสินใจในการเผชิญต่อความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อม 5. พฤติกรรมการผลิตและการบริโภคเปลี่ยนแปลง มีการประกอบกิจการด้านอาหารประเภท Homemade Delivery ตู้จำหน่ายอาหารอัตโนมัติ มากขึ้น	3. การบูรณาการดำเนินงานข้ามภาคส่วน ระดับประเทศและจัดทำพันธะสัญญาระดับโลก 4. งบประมาณที่เพิ่มขึ้นจากการลงทุนด้านเทคโนโลยี 5. การพัฒนาศักยภาพ ทักษะของบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป 6. การคาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต จากปัจจัยด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพในระยะสั้นและระยะยาว 7. การเตรียมรับมือกับการจัดการ E-Waste มูลฝอยติดเชื้อจากการรักษาในโรงพยาบาลและการรักษาที่บ้าน เช่น ถูกล้างไต ยาปฏิชีวนะ เป็นต้น ไม่ให้ตกค้างและปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม 8. การถ่ายโอนภารกิจไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 9. การจัดการมลพิษข้ามพรมแดน 10. ประชาชนมีความรอบรู้และมีพฤติกรรมเพื่อป้องกันตนเองจากปัจจัยเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

3. เป้าประสงค์/ตัวชี้วัดของแผนงานหลัก

3.1 เป้าประสงค์ ประชาชนได้รับการคุ้มครองป้องกันจากปัจจัยเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพดี

3.2 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
	2566	2567	2568	2569	2570
1. ร้อยละของประชาชนเข้าถึงบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพ	ร้อยละ 65	ร้อยละ 70	ร้อยละ 75	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85
2. อัตราป่วยด้วยโรคที่สัมพันธ์กับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมลดลง เช่น โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน	ร้อยละ 5 (เทียบปีฐาน 65)	ร้อยละ 5 (เทียบปีฐาน 66)	ร้อยละ 5 (เทียบปีฐาน 67)	ร้อยละ 5 (เทียบปีฐาน 68)	ร้อยละ 5 (เทียบปีฐาน 69)

4. แผนงานย่อย

4.1 แผนงานย่อยที่ 1 ส่งเสริมควบคุมกำกับและบังคับใช้กฎหมายเพื่อการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ตัวชี้วัดแผนงานย่อย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
	2566	2567	2568	2569	2570
1. ระบบควบคุม กำกับ การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	-	-	1 ระบบ	-	-
2. ร้อยละของอปท. มีการควบคุมกำกับตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข	ร้อยละ 60	ร้อยละ 70	ร้อยละ 80	ร้อยละ 90	ร้อยละ 100
3. ร้อยละของสถานประกอบการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข	ร้อยละ 30	ร้อยละ 40	ร้อยละ 50	ร้อยละ 70	ร้อยละ 90

● มาตรการสำคัญ

1. พัฒนา ปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน และประเมินประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายภายใต้พ.ร.บ.ว่าด้วยการสาธารณสุข
2. พัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรมในการควบคุมกำกับการดำเนินงานตามกฎหมายและช่องทางการเข้าถึง
3. กำกับติดตามภาคีเครือข่ายดำเนินการตามรูปแบบมาตรการกลไกการปกป้องคุ้มครองสิทธิ ประชาชนตามกฎหมายด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
4. พัฒนาขีดความสามารถผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ ด้านวิชาการและกฎหมายเพื่อควบคุมกำกับการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขให้มีความรอบรู้และปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

4.2 แผนงานย่อยที่ 2 พัฒนาระบบข้อมูลและกลไกการบริหารจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับ สู่เมืองสุขภาพดี

ตัวชี้วัดแผนงานย่อย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
	2566	2567	2568	2569	2570
1. ศูนย์ข้อมูลอนามัยสิ่งแวดล้อม (Environmental health data Center)	-	1 ศูนย์	-	-	-
2. ร้อยละจังหวัดที่มีการเฝ้าระวัง สื่อสารเตือนภัยด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน	ร้อยละ 65	ร้อยละ 70	ร้อยละ 75	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85
3. ร้อยละของเมืองที่มียกระดับการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อเมืองสุขภาพดี	ร้อยละ 20	ร้อยละ 30	ร้อยละ 40	ร้อยละ 50	ร้อยละ 60

● มาตรการสำคัญ

1. พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม การประเมิน คาดการณ์และเตือนภัยผลกระทบต่อสุขภาพ (Environmental health data Center)
2. พัฒนากลไกความร่วมมือภาคีเครือข่ายการเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่ครอบคลุมส่งต่อระหว่างสุขภาพของบุคคลทุกกลุ่มวัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม
3. พัฒนาขีดความสามารถเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมทุกระดับให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม และกำกับติดตามด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ด้วยเทคโนโลยี
4. พัฒนาศักยภาพ การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
5. สร้างกลไกและพัฒนาร่วมมือทุกภาคส่วน เพื่อการจัดการเมืองสุขภาพดี

4.3 แผนงานย่อยที่ 3 สื่อสารความเสี่ยงและสร้างความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อประชาชนมีสุขภาพดี

● ตัวชี้วัดแผนงานย่อย

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
	2566	2567	2568	2569	2570
1. ร้อยละของประชาชนที่มีพฤติกรรมเพื่อป้องกันตนเองจากปัจจัยเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ 50	ร้อยละ 60	ร้อยละ 70	ร้อยละ 80	ร้อยละ 90
2. ร้อยละของประชาชนในพื้นที่เสี่ยงมีทักษะจัดการสุขภาพ	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85	ร้อยละ 90	ร้อยละ 95	ร้อยละ 95

● มาตรการสำคัญ

1. พัฒนากลไกการสื่อสารความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม สร้างสุขอนามัยการจัดการสุขภาพประชาชนในการลดความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนเองได้
2. พัฒนาหลักสูตร ชุดความรู้ การสร้างพฤติกรรมเพื่อป้องกันตนเองจากปัจจัยเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
3. สร้างความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและทักษะการประเมินและจัดการสิ่งคุกคามสุขภาพ ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชน
4. พัฒนาเครื่องมือในการสำรวจความรอบรู้พฤติกรรมอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันตนเองจากปัจจัยเสี่ยงอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับประชาชน

5.แผนการจัดบริการ (Service plan)

ประเด็น	Primary Care	Secondary Care	Tertiary Care	Excellence Center
Service delivery (ระบบบริการ)	1. การพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Sub-district Health	1. การพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมได้ตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital Challenge	การพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมได้ตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital Challenge	1. การอบรมหลักสูตรด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม บนแพลตฟอร์ม MOOC Anamai

ประเด็น	Primary Care	Secondary Care	Tertiary Care	Excellence Center
	Promoting Hospital 2. การเพิ่มศักยภาพห้องปฏิบัติการในการค้นหาสาเหตุ พิสูจน์และสืบสวน ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม	2. การยกระดับห้องปฏิบัติการในการเป็นห้องปฏิบัติการอ้างอิงและสอบเทียบมาตรฐาน ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม		2. การให้บริการตรวจวัดด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม 3. การให้คำปรึกษาด้านการจัดการข้อร้องเรียนเหตุรำคาญ 4. Laboratory for surveillance and Investigation 5. Laboratory for Accreditation
Technology/ เครื่องมือสนับสนุน	-	-	การพัฒนาฐานข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานด้านห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อม	1. ระบบควบคุมกำกับการดำเนินงานตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และระบบ voice ของประชาชน (เรื่องร้องเรียนคำแนะนำ) 2. ศูนย์ข้อมูลอนามัยสิ่งแวดล้อม (Environmental health data Center) 3. เครื่องมือวิทยาศาสตร์ตรวจวัดด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เช่น เครื่องวัดฝุ่นละออง เครื่องวัดเสียง เครื่องวัดกลิ่น เครื่องวัดคุณภาพน้ำ เครื่อง Auto-PCR เครื่องวัดคุณภาพอากาศ 4. Public Health Laboratory Data Center

ประเด็น	Primary Care	Secondary Care	Tertiary Care	Excellence Center
Health workforce	อสม. เขียวชาญ สาขาการจัดการ สุขภาพชุมชนและ อนามัยสิ่งแวดล้อม	-	-	1. ผู้ตรวจการด้านอนามัย สิ่งแวดล้อม (Environmental Health Inspector) 2. เจ้าหน้าที่พิสูจน์ หลักฐานด้านอนามัย สิ่งแวดล้อม 3.Laboratory for International Cooperation and Training

หมายเหตุ

- ขอให้ส่งข้อมูลให้กองแผนงานทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ planningpolicy@anamai.mail.go.th
ภายในวันที่ 8 มีนาคม 2565